

Domáca pobožnosť na Veľký piatok s čítaním paší (10. apríl 2020)

1. Úvod

V mene Boha Otca i Syna i Ducha Svätého

2. Pieseň ES 111

3. Čítanie paší na Veľký piatok od bodu „Apoštolský pozdrav“ po bod „Kázeň Božieho slova“

4. Zamyslenie nad Božím slovom (Ž 22)

S úctou pred Božím slovom vypočujme si slová Písma, ktoré nachádzame v Žalme 22, 2–3:

„Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil? Ďaleko si od mojej spásy, od slov môjho kriku!
Bože môj, volám vo dne, ale Ty sa neozývaš, aj v noci, ale nemôžem sa utíšiť.“

Milí bratia a sestry!

„Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?“ To je nám tak dobre známe zvolanie. Počuli sme ho pred malou chvíľkou z úst Pána Ježiša, keď sme pri čítaní paší boli svedkami Jeho utrpenia. Volal nimi k svojmu Otcovi a s veľkou pravdepodobnosťou sú tieto Jeho slová začiatkom modlitby, ktorú sa v duchu modlil slovami 22. žalmu. Áno, týmito slovami začína žalm, ktorý je žalostným volaním človeka, ktorý sa ocitol vo veľkom trápení, ba až v Božom zabudnutí.

Kniha žalmov je považovaná za zbierku židovskej poézie, múdroslovnej i náboženskej literatúry. Nachádzame v nej mnoho piesní, s ktorými sa vieme úplne stotožniť. Nejednen žalm akoby nám z duše hovoril, keď oslavuje Pána Boha, vyznáva vďaku či volá o pomoc. No kto z nás sa môže stotožniť s 22. žalmom? Len si ho prečítajme až po verš 22. Žalmista hovorí o mimoriadne veľkom utrpení: „ja som ľudom opovrhnutý“, „Všetci, ktorí ma vidia, sa mi posmievajú: .. Spoliehal sa na Hospodina, nech ho teraz zachráni“, „obkolesila ma tlupa zlosynov a prebodli mi ruky, nohy“, „Rozdeľujú si moje šaty a o môj odev hádžu lós.“ Vidíme, že tento žalm nie je obyčajným nárekom nešťastníka. Je to prorocký žalm, hovoriaci o utrpení Božieho Syna. Ved' to Jemu sa posmievali a žiadali, aby Ho Boh zachránil, to Jemu prebodli ruky i nohy, Jeho rúcho si rozdelili. A On, jedine On bol Bohom opustený.

Slnko sa skrylo, tma nastala nad celým krajom a Božia tvár sa odvrátila od milovaného Syna. To je to dno, ku ktorému v utrpení klesol Pán Ježiš. Ako dieťa som si často kládol otázku, prečo je Ježišovo utrpenie považované za mimoriadne? Ved' rovnako a možno aj viac trpeli mnohí iní velikáni dejín. Odpoveď nám dáva 22. žalm. Nikto z ľudí totiž nepodstúpil to, čo Boží Syn – opustenosť Bohom. Áno, aj toto musel prežiť Pán Ježiš. Je to vrchol Ježišovho pokúšania a utrpenia, okamih, kedy sú pomyselné nitky viery napäté ako guma na prasknutie a rozhodujú sekundy. Ostáva niekoľko desiatok minút života. Ježiš z Nazareta obstál v skúške na púšti, obstál v mnohých pokúšaniach od diabla, ľudí i vlastných učeníkov, odolal túžbe po bohatstve, sláve či moci, prejavoval poslušnosť Bohu a nikdy Mu nezlorečil. No teraz? Čo bude teraz, keď telesne trpí, sily Mu dochádzajú, počuje provokačné hlasy farizejov a vidí úškrny na tvárach okoloidúcich? Všetci sú proti Nemu, zavrhlí Ho, odsúdili a popravili a ešte aj Boh sa od Neho odvrátil. „To je koniec. Už nič nemá zmysel,“ povedali by sme si možno my a presne to je okamih, na ktorý striehne diabol, pretože ešte vždy sa dá všetko pokaziť. Ježiš na kríži môže oľutovať, že do toho šiel, môže zlorečiť Bohu, alebo zatúžiť po živote a novej slobode. Stačí tak málo – slovíčko proti Bohu či zneužitie svojej moci na svoju záchranu a všetko bude stratené – diabol zvíťazí, pretože sa potvrdí, že nieto na svete ani jediného človeka, ktorý by dokázal zachovať vernosť a poslušnosť Bohu a odovzdať sa celkom do Božej vôle. Stačí slovíčko proti Bohu a bude to víťazstvo ľudského egoizmu nad Božou láskou. Ide do tuhého.

No Pán Ježiš hovorí niečo iné: „Do Tvojich rúk porúčam svojho Ducha“. On aj v tejto kritickej a oprávnene môžeme povedať najťažšej chvíli celého Jeho života i pôsobenia dôveruje Bohu. Aj žalm 22 – ten žalm plný žalostného volania a náreku trpiaceho, je popretkávaný nádejou a očakávaním. Žalmista volá: „Nebud' mi ďaleký“, „Ty, Hospodine, nevzdáľuj sa! Ty, sila moja, poponáhľaj sa mi na pomoc“, „Zachráň mi dušu pred mečom.“

A pomedzi to znejú odkazy na minulosť, ved' Hospodin už neraz v dejinách pomohol: „Ty však tróniš ako svätý, Ty, chvála Izraela. V Teba dúfali naši otcovia, dúfali, a Ty si ich zachraňoval. K Tebe

volávali a vyslobodzoval si ich, v Teba dúfali a nebývali zahanbení.“ To sú vyznania viery a dôvera, s ktorou sa Pán Ježiš aj v tejto chvíli obracia k Bohu. Vie, že aj keď Ho On nateraz opustil, On iba Jeho potrebuje a jedine od Neho môže žiadať pomoc.

Táto nezlomná viera, dôvera a odovzdanosť do Božej vôle je to, čo nás zachraňuje. Je opakom oproti ľudskému egoizmu, ktorý sa vo väčšej či menšej miere prejavuje pri každom jednom z nás a je hlavnou príčinou rozchodu človeka s Pánom Bohom. Už na začiatku dejín to bol egoizmus, ktorý viedol Adama a jeho ženu ísť vlastnou cestou a konať podľa svojho uváženia. Nech pozrieme do ktorejkoľvek kapitoly svetových či biblických dejín, vždy tam nájdeme nejakú dávku egoizmu. Možno sa niekto opýta: „Vadí to?“ Odpoveď je jednoduchá a veľmi praktická: áno, vadí, pretože človek sám si nedokáže pomôcť a hoci porazil už mnoho svojich nepriateľov vo svete, nedokáže poraziť čas ani smrť. Pred nimi je stále maličký a bezmocný na rozdiel od Pána Boha, ktorý aj nad nimi vládne. Pevné spojenectvo človeka a Boha na samom začiatku dávalo záruku všetkého toho dobrého pre človeka. No on sa toho vzdal a šiel vlastnou cestou. Opäť sa niekto opýta: „Vadí to? Nemôže sa človek jednoducho vrátiť?“ A opäť je jednoduchá odpoveď: áno, môže. Musel by však odstrániť všetok egoizmus zo svojho tela i srdca a byť úplne odovzdaný do Božej vôle a tak Bohu poslušný. To ale dokázal doteraz iba jeden. Ježiš Kristus, ktorý ani na kríži, keď sa Mu všetci smiali a provokovali HO, ba keď HO i nebeský Otec opustil, nehľadal svoje riešenia a nechcel uplatniť svoju vôľu, ale očakával pomoc len od Boha. Tento jediný to dokázal – vrátil sa k Bohu a tak Jeho viera a poslušnosť zvíťazila nad diablom, ktorý personifikuje všetok ľudský egoizmus.

A to ešte stále nie je všetko. Veď víťazstvo Pána Ježiša by nám nebolo nanič, keby z neho čerpal iba On sám. Čo máme my z toho, že ktosi v Amerike vyhrá v lotérii? Bude si žiť svoj život v blahobyte a my mu môžeme akurát tak závidieť. No čo keby ten miliardár dal svoj majetok nám? Ako by sa nám to páčilo? Zaiste by sme sa potešili, hlavne ak by sme tu mali nejaké finančné záväzky, dlžoby či potreby, ktoré sami nevieme finančne pokryť. Boli by sme šťastní, že sa zrazu náhle vyriešili naše problémy. A presne to sa deje. Pán Ježiš benefity svojho víťazstva nečerpá sám, ale dáva ich nám. To ako keby sme my vyhrali ten boj, to ako keby sme my boli takí poslušní ako On. Víťazstvo nad smrťou, ten benefit, o ktorý sme prišli egoizmom prvého človeka – Adama, zrazu získavame naspäť v poslušnosti Pána Ježiša, ktorého tak Písmo právom nazýva novým Adamom. A to je úžasné radostné posolstvo dnešného smutného dňa.

Aj my sa niekedy cítime opustení a tak ako žalmista, voláme k Pánu Bohu vo dne i v noci a máme pocit, že sa neozýva. Budíme sa zo sna, prežívame dni v napätí a starosti o budúcnosť. No majme vždy vtedy na pamäti slová 22. žalmu a pamätajme na to, že nimi volal k Otcovi aj Pán Ježiš, ktorý trpel omnoho viac ako my. Prežívajme dnes hĺbku toho Ježišovho utrpenia, vnímajme, že to trpí namiesto nás a v tom zármutku sa aj radujeme z poznania, že vytrval v poslušnosti a vernosti až do konca a tak zvíťazil nad smrťou. Nájdime v ňom svojho osobného Záchrancu – človeka, ktorý premáha smrť a získaný život dáva nám. Tomu, kto toto dokáže sa hovorí Spasiteľ a dnes právom takto nazývame iba jediného – Pána Ježiša Krista. To On je náš Spasiteľ. Amen.

Pomodlime sa:

Pane a Spasiteľu náš, koríme sa dnes v tichosti pred Tebou, ktorý si trpel na Golgote, zvíťazil nad hriechom a ako prvý a jediný nás prinavrátil späť do náručia nebeského Otca, k večnému životu, do nebeskej domoviny. Ďakujeme Ti za to, že si dokázal to, čo my nedokážeme, že si bojoval tak, ako my nevládžeme a ukázal vieru a poslušnosť, akej my nie sme schopní. Ďakujeme Ti za to, že svoje víťazstvo daruješ nám a tak nie len Ty, ale aj my môžeme žiť večne v nebesiach. Nech je Tvoje meno oslavované po všetky veky na nebi aj na zemi. Amen.

Teraz spoločne odriekajme modlitbu Pánovu:

Otče náš, ktorý si v nebesiach...

5. *Pieseň ES 109*

6. *Záverečné požehnanie*

Prijmite požehnanie:

Pokoj vám všetkým, ktorí ste v Kristovi. Amen.